

BETÆNKNING**Afgivet af Finans- og Skatteudvalget****vedrørende****Forslag til Tillægsbevillingslov for 2024***Fremsat af Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter***Afgivet til forslagets 2. behandling**

Finans- og Skatteudvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, suppleant for næstformand

Medlem af Inatsisartut Jørgen Rosbach, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Margrethe Thaarup Andersen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 26. september 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

§ 16, stk. 3, i Inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut, med senere ændringer, fastsætter, at:

”De af Finansudvalget for Inatsisartut godkendte udgifter samles på en årlig tillægsbevillingslov, som behandles på første ordinære møde i Inatsisartut i det efterfølgende finansår”

Der er således tale om en efterbevillingslov, som formaliserer Inatsisartuts og Inatsisartuts Finansudvalgs tidligere afgørelser samt Naalakkersuisuts dispositioner med hjemmel i tekstanmærkninger.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen af forslaget blev der blandt partierne udtrykt utilfredshed med, at det det budgetterede DAU-resultat forværredes med 416,4 mio. kr., og der blev opfordret til større økonomisk ansvarlighed fremadrettet. Derudover blev der udtrykt bekymring i relation til det forholdsvist høje antal af tillægsbevillingsager, der gerne ses benyttet med en større grad af

omhu. Enkelte sager blev fremhævet med ønske om yderligere afdækning, hvorfor lovforslaget endeligt blev henvist til behandling i Finans- og Skatteudvalget.

3. Udvalgets behandling af forslaget

3.1. Antallet af tillægsbevillingsansøgninger

Finans- og Skatteudvalget har i 2024 behandlet 56 tillægsbevillingsansøgninger, hvoraf 52 blev godkendt, mens fire sager ikke blev godkendt. Nedenfor ses antallet af sager behandlet af Finansudvalget i 2024 samt tidligere år.

År	Antal sager
2018	40
2019	34
2020	60
2021	45
2022	46
2023	45
2024	56

Udvalget vil med antallet af tillægsbevillingsansøgninger udtrykke sin beklagelse over, at der i 2024 har været en forholdsvis stor stigning. Udvalget finder det beklageligt, at der har været et så stort behov for omrokeringer og nye bevillinger i løbet af finansåret, og ser gerne, at antallet falder til samme niveau som før år 2020.

3.2. Økonomiske hovedtal

Det fremgår af forslagets almindelige bemærkninger, at der har været 58 sager med bevillingsmæssige konsekvenser for 2024.

56 sager blev fremsendt til behandling i Finans- og Skatteudvalget, hvoraf 52 sager blev godkendt. Desuden er i alt to sager blevet godkendt af Naalakkersuisut og Inatsisartuts Udvalg for Forretningsordenen. Af de i alt 54 godkendte sager er 50 sager budgetneutrale.

Finans- og Skatteudvalget og Udvalget for Forretningsordenen har i løbet af 2024 godkendt i alt fire tillægsbevillinger, der forværrer det budgetterede DAU-resultat med 416,4 mio. kr. Imidlertid overholdes udgiftsloftet for 2024, som det er blevet fastsat for året. Det skyldes, at det udelukkende er en tillægsbevilling på 430.000 kr. godkendt af Inatsisartuts Udvalg for Forretningsordenen, som har betydning i forhold til udgiftsloftet. Finansloven for 2024 viste et budgetteret DAU-overskud på 291,4 mio. kr. og et budgetteret DA-overskud på 284,4 mio. kr. Forslag til Tillægsbevillingslov for 2024 indebærer på den baggrund et budgetteret DAU-underskud på 125 mio. kr. og et budgetteret DA-underskud på 132 mio. kr. for finansåret 2024.

Forværringen følger primært af godkendelsen af et kapitalindskud på 400 mio. kr. i NunaGreen A/S til finansiering af udvidelsen af vandkraftværket i Nuuk samt vandkraft til forsyning af Qasigiannguut og Aasiaat. Desuden blev der i januar 2024 godkendt en tillægsbevilling på 15,2 mio. kr. med tiltag målrettet mod børnefamilier.

Det er her nødvendigt at erindre sig, at der er forskel på det budgetterede resultat og det endelige regnskabsresultat. De egentlige regnskabstal for 2024 vil fremgå af Landskassens Regnskab for 2024.

3.3. Generelle bemærkninger og henstillinger

Finansudvalget har løbende behandlet de tilsendte tillægsbevillingssager gennem finansåret 2024. I sin behandling har udvalget generelt fundet anledning til at knytte bemærkninger og/eller stille spørgsmål i forbindelse med afgørelserne. I visse tilfælde har udvalget fundet det nødvendigt at udsætte sin stillingtagen, indtil en fyldestgørende sagsfremstilling forelå. I andre tilfælde har udvalget knyttet bemærkninger til sin godkendelse, og derefter fulgt op på sagen.

Udvalget vil gerne gøre opmærksom på, at der siden udvalgets behandling af tillægsbevillingsansøgningerne for 2024 har været Inatsisartutvalg, og dermed har flertallet og sammensætningen af Finansudvalget ændret sig.

I sin behandling har udvalget fundet det nødvendigt at fremhæve enkelte forhold, hvilke belyses nedenfor.

Udvalget vil generelt opfordre Naalakkersuisut til at opdatere Budgetregulativet 2008 af 17. juni 2008, således forældede oplysninger rettes, og således cirkulæret tilpasses i overensstemmelse med efterfølgende lovgivning på området. Udvalget vil her gerne gøre opmærksom på, at siden Budgetregulativet har juridisk karakter af et cirkulære er det muligt løbende at ændre, tilføje og slette afsnit. Udvalget vil i den forbindelse henvise til Naalakkersuisuts besvarelse af Finansudvalgets spørgsmål af den 19. april 2023 (udvalgets sag nr. 23/01021; Naalakkersuisuts sag nr. 2022 – 23772), hvor Naalakkersuisut selv lægger op til et behov for en revurdering af blandt andet bevillingspraksis og de mest hensigtsmæssige arbejdsgange for fremsendelsen af sager til udvalgets behandling.

Ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling.

Jf. Budgetlovens §8 kan ingen udgift kan afholdes og ingen indtægt oppebæres uden forudgående bevilling. Udvalget skal pointere, at udvalget er opmærksomt på dette, og i flere sager er spørgsmålet om, hvorvidt Naalakkersuisut i finansåret 2024 har anvendt midler uden forudgående godkendelse blevet behandlet. Finansudvalget vil desuden gerne henvise til bevillingsprincippet om, at ansøgninger om nye eller ændrede bevillinger alene må omfatte dispositioner med udgiftsvirkning for Landskassen i finansåret.

Det fremgår af afsnit 4.2.3 i Budgetregulativ 2008, at "[der ikke bør] søges om merbevilling sidst i finansåret, når det er åbenlyst, at en budgetoverskridelse er uundgåelig. Årsagen til budgetoverskridelsen bør i stedet klargøres i regnskabsforklaringerne til landskassens regnskab".

Som eksempel vil udvalget i den forbindelse henvise til udvalgets sag nr. 24-01111, hvor udvalget valgte ikke at godkende Naalakkersuisuts indstillinger. Årsagen var blandt andet, at der ikke var udvist tilstrækkelig rettidig omhu. Ansøgningen fra december 2024 tydede på, at der var tale om efterbevillinger, og at budgetoverskridelser havde syntes uundgåelige. Naalakkersuisuts besvarelser af udvalgets spørgsmål bekræftede efter udvalgets mening, at budgetoverskridelserne helt klart var uundgåelige. Sagerne syntes at være præget af utilstrækkelig økonomistyring, der betød, at det i udbredt grad ikke var muligt at tilvejebringe bevillingsmæssig hjemmel forud for dispositionens gennemførelse.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 1:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut i højere grad arbejder for at udvise rettidig omhu. Naalakkersuisut skal tage de nødvendige initiativer for at sikre, at bevillingerne overholdes, eller fremsende en tillægsbevilling på det tidspunkt, hvor risikoen for uoverensstemmelser viser sig. Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut bør være bekendt med potentielle udfordringer med budgetoverskridelse allerede i september i forbindelse med budgetopfølgning.

Finanslovens afspejling af Inatsisartuts samlede økonomiske prioritering i finansåret

Det fremgår af såvel afsnit 1.3 og 4.1 i Budgetregulativ 2008, at finansloven er et udtryk for Inatsisartuts samlede årlige prioritering af de økonomiske ressourcer. Heraf fulgte, at den årlige prioritering ikke måtte ændres afgørende af mange efterfølgende enkeltstående bevillingsansøgninger. Endelig står der, at nye og ændrede bevillinger i løbet af finansåret skal reduceres mest muligt.

Ifølge §11 i Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber er en finanslovsbevilling en bemyndigelse til en Naalakkersuisoq til at disponere efter nærmere fastsatte regler. Samtidig fremgår det af bestemmelsen, at den Naalakkersuisoq, som har ansvaret for en bevilling, har pligt til at følge op på anvendelsen af bevillingen, således at bevillingen anvendes bedst muligt, og skal i øvrigt sikre, at forvaltningen er tilfredsstillende tilrettelagt, herunder at der er en god og effektiv økonomistyring.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 2:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut arbejder mere for, at nye og ændrede bevillinger i løbet af finansåret reduceres mest muligt blandt andet ved at efterleve, at tillægsbevillingsansøgninger fortrinsvis bør vedrøre uforudsete udgifter og udmøntning

af reserver. Udvalget opfordrer til, at Naalakkersuisut er mere varsomme med brugen af tillægsbevillingsansøgninger fremadrettet, således tillægsbevillinger ikke bliver rutine og en standardpraksis. Dette skal også ske med udgangspunkt i Landskassens økonomiske situation ved at udvise budgetdisciplin og økonomisk ansvarlighed. Udvalget vil særligt i den forbindelse henvise til udvalgets sag nr. 24-01076, hvor udvalget er af den opfattelse, at behovet for et kapitalindskud i NunaGreen A/S burde have været forudset, særligt taget tillægsbevillingens størrelse på 400 mio. i betragtning.

Udvalget skal herudover henstille, at Naalakkersuisuts tillægsbevillingsansøgninger blandt andet tager udgangspunkt i reserver afsat under finanslovsforhandlinger og hermed finanslovsaftalen for det pågældende finansår, så udmøntningen af reserver og de samlede bevillinger i finansåret kan afspejle Inatsisartuts økonomiske prioriteringer for finansloven.

Kvalitetssikring ifm. sagsfremstilling

Tillægsbevillingssager, der sendes til behandling i Naalakkersuisut og finansudvalget, skal udover et oplæg til Naalakkersuisut indeholde et budgetbidrag eller tekstanmærkning for alle de bevillingsansøgninger, der ansøges om. Oplæg til Naalakkersuisut og budgetbidrag skal kunne læses som selvstændige dokumenter. Budgetbidraget skal desuden udformes som Naalakkersuisuts forslag og ikke som de enkelte Naalakkersuisutområdets.

Udvalget har noteret sig, at en stadig høj andel af sagsfremstillinger er behæftet med fejl. Udvalget vil i den forbindelse henvise til en række sager som eksempler. I udvalgets sag nr. 24/01065 fremgik deciderede fejl samt misvisende formuleringer. I sag nr. 24/01068, 24/01087 og 24/01097 manglede relevante oplysninger, og sagsfremstillingen indeholdt ikke det nødvendige og tilstrækkelige beslutningsgrundlag for, at udvalget kunne godkende indstillingerne. I udvalgets sag nr. 24/01103 var baggrunden for, at der var tale om en hastesag, ikke angivet.

Den manglende kvalitet i sagsfremstillingen har typisk den konsekvens, at udvalget og Naalakkersuisut samlet skal bruge mere tid på sagen, samt at der må stilles opfølgende spørgsmål. Dette vil medføre, at der går længere tid mellem ansøgningens indsendelse til udvalgets afgørelse i sagen. Udvalget vil i denne forbindelse erindre Naalakkersuisut om, at ansvaret for den nødvendige kvalitetssikring af sagsfremstilling og budgetbidrag ligger hos Naalakkersuisut og ikke hos udvalget.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 3:

Udvalget henstiller, at Naalakkersuisut arbejder mere for styrkelse af kvalitetssikring af tillægsbevillingsansøgningerne, herunder især at undgå direkte fejl og at sikre det nødvendige og tilstrækkelige beslutningsgrundlag for udvalgets afgørelser. Udvalget henstiller desuden til, at Naalakkersuisut bliver bedre til at redegøre for anmodninger om

hastebehandlinger.

Naalakkersuisuts benyttelse af bemyndigelse i forhold til tekstanmærkninger

I de tilfælde hvor Naalakkersuisut gennem tekstanmærkning er bemyndiget til at godkende rokeringer, skal sagen ikke fremsendes til Finansudvalget, jf. afsnit 4.4 i Budgetregulativet 2008. Tillægsbevillingsansøgninger er ikke nødvendige, hvis en bemyndigelse allerede er givet, og man holder sig inden for denne bemyndigelse. Udvalget henviser i den forbindelse til udvalgets sag nr. 24/01113.

På baggrund af ovenstående skal udvalget komme med følgende henstilling nr. 4

Udvalget skal henstille, at Naalakkersuisut i forbindelse med det forberedende arbejde med tillægsbevillingsansøgninger er opmærksomme på eventuelle bemyndigelser i tilknyttede tekstanmærkninger, således sager ikke fremsendes til Finansudvalget i de tilfælde, hvor Naalakkersuisut i forvejen er bemyndiget til selv at godkende rokeringer.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Idet nærværende lovforslag er en efterbevillingslov, vil der ikke være nogle direkte økonomiske konsekvenser af forslagens vedtagelse. Udvalget har ikke yderligere bemærkninger hertil.

5. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af repræsentanterne for Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget til **vedtagelse**.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Erik Jensen
Formand

Kuno Fencker
Suppleant for næstformand

Jørgen Rosbach

Margrethe Thaarup
Andersen

Mariane Paviassen Jensen